

आजच्या परिस्थितीमध्ये अनाथ विद्यार्थ्यांना फक्त आर्थिक मदत देण्याऐवजी त्यांच्या शिक्षणाची व सर्वांगीण विकासाची आठ वर्षांपर्यंत पूर्ण जबाबदारी स्वीकारून त्यांना शिक्षणाबरोबरच मायेचा ओलावा, वडिलांचे छत्र, प्रेम, आपुलकी इत्यादी त्यांच्या गरजा पूर्ण करण्याची आवश्यकता आहे व यातून त्यांची सर्वांगीण प्रगती घडून आणणे हे एक मोठे आव्हान आहे. हे जवळपास अशक्य असणारे काम परमेश्वर कृपेने, त्यांच्या आई-वडिलांच्या आशीर्वादाने व या प्रकल्पात काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या प्रामाणिक मेहनतीने गेल्या 30 वर्षांपासून यशस्वीपणे पार पाडण्यात आले आहे. आजही या कोरोनाच्या संकटात भारतीय जैन संघटना या अनाथ विद्यार्थ्यांच्या पाठीशी ठामपणे उभी आहे.

BJS

भारतीय जैन संघटना

मुक्ता चेम्बर्स 2, सेनापती बापट मार्ग, पुणे-411016

☎ 020 6605 0000

✉ info@bjsindia.org 🌐 www.bjsindia.org

📘 facebook.com/BJSIndia

BJS

भारतीय जैन संघटना

कोविड-अनाथ मुलांचे पुनर्वसन

वाघोली शैक्षणिक पुनर्वसन प्रकल्प

BJS कोविड-अनाथ मुलांचे पुनर्वसन

भारतीय जैन संघटना वाघोली शैक्षणिक पुनर्वसन प्रकल्प

प्रकल्प

महाराष्ट्रातील कोविड या साथीच्या रोगामुळे आई किंवा वडील गमावलेल्या अनाथ मुला-मुलींचे इयत्ता 5 वी ते 12 वी पर्यंतचे शैक्षणिक पुनर्वसन भारतीय जैन संघटनेच्या वाघोली, पुणे येथील प्रकल्पामध्ये करणे.

प्रकल्पाचे उद्दिष्टे

कोविडमुळे अनाथ झालेल्या मुला-मुलींना मानसिक तणावातून बाहेर काढणे. योग्य शिक्षण देऊन त्यांच्यामध्ये आत्मविश्वास निर्माण करून त्यांचा सर्वांगीण विकास करणे.

प्रकल्पाची आवश्यकता

कुटुंबातील प्रिय व्यक्ती गमावणे हा कुठल्याही कुटुंबासाठी मोठा भावनिक आघात असतो, त्यातही ती व्यक्ती जर कुटुंबातील मुख्य कमावती व्यक्ती असेल तर मोठे आर्थिक, सामाजिक व मानसिक संकट ओढवते. समाजातील गरीब आणि मागास वर्गात तर याचे अधिकच वाईट परिणाम होतात. त्यामुळे संपूर्ण कुटुंबामध्ये नैराशाचे वातावरण निर्माण होते. त्यावर उपाय म्हणून अशा मुलांना कुठल्या तरी विधायक गोष्टीत गुंतवणे व त्यांच्या आयुष्याला वेगवेगळे ध्येय्य दाखवून योग्य दिशा देणे महत्वाचे ठरते. त्या दृष्टीने या मुलांची पूर्ण जबाबदारी घेणे, त्यांच्या शिक्षणाची उत्कृष्ट व्यवस्था करणे व त्यांना जबाबदार व कर्तबगार नागरिक बनवणे हाच एकमेव दीर्घकालीन प्रभावी उपाय ठरू शकतो.

मुलांची निवड करण्याचे निकष

- ज्या कुटुंबामध्ये आई किंवा वडील यांचा कोविडमुळे मृत्यू झाला असेल व त्यांची मुले-मुली अनाथ झाली असतील अशा विद्यार्थ्यांची निवड करणे.
- ही मुले इयत्ता 5 वी ते 12 वी पर्यंत मराठी माध्यमामध्ये शिक्षण घेणारी असावीत.

कार्यपद्धती

- भारतीय जैन संघटनेच्या पदाधिकाऱ्यांनी महाराष्ट्रातील जिल्हाधिकाऱ्यांची भेट घेऊन प्रकल्पाची माहिती देणे व त्यांचे सहकार्य घेणे
- जिल्हाधिकाऱ्यांकडून कोविडमुळे आई किंवा वडील दोगांना गमावलेल्या अनाथ मुला-मुलींची यादी घेणे
- मुख्य कार्यालयातून देण्यात आलेल्या विहित नमुन्याप्रमाणे अशा 5 वी ते 11 वी पर्यंत शिक्षण घेणाऱ्या अनाथ विद्यार्थ्यांची माहिती भरून घेणे
- मुख्य कार्यालयामध्ये संपूर्ण महाराष्ट्रातून ही यादी प्राप्त झाल्यानंतर त्याची वर्गवार विभागणी करून शाळेमध्ये व पुणे येथील वसतिगृहामध्ये प्रवेश देण्याची प्रक्रिया पूर्ण करणे
- ज्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आलेला आहे अशा विद्यार्थ्यांच्या पालकांकडे प्रवेश देण्यात आल्याची माहिती कळविणे
- संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांची परवानगी घेणे
- राज्य शासनाने शाळा व वसतिगृह सुरु केल्यानंतर विद्यार्थ्यांना प्रत्येक जिल्ह्यातून समारंभपूर्वक रवाना करणे
- दर वर्षी दिवाळी व उन्हाळ्याच्या सुट्टीमध्ये आपापल्या गावी पाठविले जाईल

शैक्षणिक मान्यता:

भारतीय जैन संघटनेची वाघोली, पुणे येथील शाळा ही राज्य शासन मान्यताप्राप्त आहे व त्यामध्ये एस.एस.सी. बोर्ड अंतर्गत संचलित आहे

सह शैक्षणिक उपक्रम:

- विद्यार्थ्यांना क्रीडाविषयक व शारीरिक प्रशिक्षणाच्या सुविधा उपलब्ध; तसेच जिल्हास्तरीय, राज्यस्तरीय व राष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धांमध्ये सहभागी होण्याची संधी
- विद्यार्थ्यांची विशिष्ट अंगभूत कौशल्ये व कल पाहून विशेष वैयक्तिक प्रशिक्षण
- सामाजिक, सांस्कृतिक व साहित्यिक कार्यक्रमांचे व उत्सवांचे विद्यार्थ्यांच्या सहभागाने आयोजन

मेंटल हेल्थ सुविधा:

अशा प्रभागामधून येणाऱ्या विद्यार्थ्यांवर प्रचंड मानसिक ताण असतो. मानसोपचार तज्ञांच्या टीमद्वारे सर्व विद्यार्थ्यांची आरोग्य तपासणी करून व समोपदेशनाद्वारे मानसिक त्रास असणाऱ्या विद्यार्थ्यांवर विशेष लक्ष दिले जाते व त्यांच्यावर आवश्यकतेनुसार उपचारयोजना केल्या जातात.

निवासाची व्यवस्था

- वसतिगृह - निवासासाठी प्रशस्त खोल्यांची व्यवस्था व आवश्यक त्या सर्व सोयीसुविधांची उपलब्धता (बिछाने, कपडे, स्वच्छतागृहे, फर्निचर, वीज व पाणी)
- व्यवस्थापन - प्रशासकीय व्यवस्थापकाच्या नेतृत्वाखाली व मुख्य पर्यवेक्षकाच्या देखरेखीत पूर्णविल्ल प्रशिक्षित स्टाफची उपलब्धता
- विद्यार्थ्यांसाठी शुद्ध व पोषक शाकाहारी भोजनाची व्यवस्था
- प्रकल्पामध्ये डॉक्टरसह छोटेखानी दवाखान्याची 24 तास सुविधा उपलब्ध आहे.

अपेक्षित फलनिष्पत्ती

- कुटुंबातील महत्वाच्या व्यक्तीच्या जाण्यामुळे बसलेल्या मानसिक धक्क्यातून विद्यार्थी सावरू शकतील व इतर मुलांच्या सहवासात त्यांचे बालपण पुन्हा फुलू शकते.
- मुले शालेय शिक्षण विना-अडथळा पूर्ण करू शकतील.
- मुलांच्या शारीरिक व मानसिक आरोग्यात सुधारणा होईल; ज्याचा त्यांना शैक्षणिक प्रगतीत तसेच इतर वैयक्तिक बाबतीत लाभ होईल.

प्रकल्पामधून 12 वी उत्तीर्ण होऊन बाहेर पडल्यानंतर हे विद्यार्थी पुढील शिक्षणाची तसेच आयुष्यातील आव्हाने पेलण्यास सक्षम होतील.

